

A kellemetlen közjáték után az ünnepség rendben lezajlott. A kisteleki nyilasok föllépésének – legalábbis korabeli lapértésülések szerint – csak annyi következménye lett, hogy vizsgálóbírói végzés alapján házkutatást tartottak a nyilasok szegedi párhelyiségében és a hatóságok rengeteg „izgató röpcédulát és egy sokszorosító gépet foglaltak le.”¹⁴ A harmincas évek vége felé Csongrád megyében is megerősödött a szélsőjobboldal, amelynek látványos jele volt, hogy 1939-ben Szegedről bejuthatott a parlamentbe dr. Szögi Géza nyilas ügyvéd.¹⁵

A Pusztaszeri Árpád Egyesület már csak egy alkalommal, 1938-ban rendezhette meg az Árpád-ünnepséget, mert a következő évben kitorrt a világháború. A második világháború után a Pusztaszeri Árpád Egyesület megszűnt, a „széri búcsú”-t utoljára 1948-ban tartották meg. Erre legközelebb csak 1957-ben került sor, majd rendszeressé a hetvenes évektől vált ismét – de már egészen más ideológiai tartalommal. Ez azonban már egy másik történet...

Vincze Gábor

Két generáció két háborúja fényképeken

Mióta vissza tudok emlékezni, ott függött a jászjákóhalmi szoba falán nagyapám katonaképe a katonaságnál saját maga által faragott keretben. Most, hogy édesanyám halála után olyan dokumentumok is a kezembe kerültek, amelyeket nem nagyon kutattam korábban a családi archívumban – felfedeztem édesapám néhány katonaképét. Ezzel be is indult a fantáziám: nagyapám az első világháborúban – akkor még Nagy Háborúnak mondták, mert nem tudták, hogy második is lesz –, apám a másodikban vett részt. Szerencsémre nem folytatódott ez a tendencia velem.

Id. Fodor István

Nagyapám – Fodor István – 1889-ben született, az ő katonai tevékenységéről nem sokat tudok, mert sajnos már nem ismerhettem. Fiatalon – 38 évesen –, viszonylag gyorsan halt meg 1927-ben, születésem előtt 22 évvel, májtályogban. Nagyanyám mindig a háború következményének – a derékszíjnak – tulajdonította a halála okát, de az orvosunk szerint ez ki van zárva ennél a betegségnél. Ő még császári és királyi (k. u. k.) katona volt, mint a szerelésén is látszik. A kép egy szolnoki műteremben készült. Róla annyit tudok, hogy Újvidéken volt katona a háború idején, hiszen akkoriban még a ma Szerbiához tartozó város Magyarország része volt. Valamikor – talán 1916 körül – egy másik jákóhalmi asszony társaságában meglátogatta nagyanyám. Nagy dolog volt ez akkor, hiszen az asszonyok csak akkor mozdultak ki a faluból, ha a szentkúti búcsúba elmentek Mátraverebélybe. Majdnem el is tévedtek. Mivel nagyanyám 86 évet megért, így maga mesélte el nekem, hogy a zimonyi vonatra találtak felszállni, aztán majdnem Belgrád

14 Ua., mint a 13. jegyzet.

15 Dr. Szögi Géza (Szeged, 1902–Vác, 1952) ügyvéd, szélsőjobboldali politikus. Először a Festetics-féle pártba lépett be, majd azt nem találván elég radikálisnak, átlépett a Szálasi-féle Nyilaskeresztes Pártba. Annak a színeiben 1939-től parlamenti képviselő. Az 1944. október 15-i nyilas hatalomátvétel után miniszterelnökségi államtitkár lett. 1945 után a népbíróság tíz év börtönbüntetésre ítélte, 1952-ben a váci rabkórházban halt meg.

Ifj. Fodor István

Ifj. Fodor István (jobbra fent) Kassán 1943-ban

mellett kötöttek ki Jákóhalma helyett, ha az utolsó percben le nem ugranak. Mindenesre szép kis kétszer háromszáz kilométeres út volt ez akkoriban. Még a háború alatt megtörtént a házasságkötés is 1917 januárjában, ugyanaz év novemberében pedig megszületett apám.

Apám – szintén Fodor István – a nála három évvel fiatalabb korosztállyal került a háború idején a seregbe. 1943-ban a visszatért Kassára vonult be. Ez a tény már önmagában is érdekes: az ő apja az akkor még Magyarországhoz tartozó Újvidéken volt katona, ő pedig az akkor Magyarországhoz visszatért, de előtte már Csehszlovákiához tartozó Kassán. Az egyszemélyes katonaképe a katonakönyvből való, a csoportképen kassai katonatársai társaságában áll a jobb felső szélén. A kép hátán fel van tüntetve, hogy Kassán készült 1943-ban. A harmadik kép derűsebb momentum, mert szabadsága alatt két nagykátai unokatestvérével készült. Nagyanyám egyik testvére Nagykátára ment férjhez, így az ottani Szécsényi család bekerült a rokonságba. Apám aztán Kürtösnél került fogságba (ma Curtici néven román határállomás Lökösházával szemben). Amerikai fogságban volt Németországban Fürst, Regensburg környékén és főleg Dachauban, ahol nemcsak koncentrációs tábor volt. 1946. április elsején került haza.

*Ifj. Fodor István (a bal oldalon)
két unokatestvérével*

Számomra ez a négy fotó jelenti a család hadi történelmét: két generáció két háborújában.

Fodor István Ferenc